

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 6. Principium 6. Scire, & scire debere paria sunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

Episcopo obtinere, uti in cap. Cum Clericis. 2. de Ordinan-
tibus Episcopo habetur.

Deducitur 3. Eum, qui per ignorantiam facti solvit id,
quod naturaliter debitum, sed civiliter indebitum erat, posse
repetere; secus, si per ignorantiam Juris solverit; uti in
C. cum quis 10. C. de Jur. & Fact. ignor. dicitur.

§. VI.

PRINCIPIUM VI.

Scire, & scire debere paria sunt.

Sensus.

Hoc est, quando aliquis obligatus est ad rem aliquam in-
quendam, & sciendam; tum, etsi eam ignoret, perinde re-
sponsibilis habetur, ac punitur ob effectum ex tali igno-
rantia consecutum, ac si ipsa scienter talem effectum pro-
dixisset; saltem quoad Forum externum, in quo præsumitur
cognitio, nisi contrarium probetur.

Authoritas.

Desumptum est ex le. quod. te. 5. ff. de rebus creditis. I.
Dei. Si duo. 38. ff. de acquir. hæred. illudque approbat,
Barbos. axiom. 174. cum aliis.

Ratio.

Quia nemo præsumitur malus, nisi probetur; ergo nemo
præsumitur negligens fuisse in re, quam debebat sci-
re, nisi probetur. Adde, quod hoc ipso, quod talis sciverit, se
ad inquirendum de re, quam scire debet, jam quo-
modo confuse eam cognoscere censeatur, atque adeo
eandem ignorare dicitur.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Eum, qui munus aliquod suscepit, nec
cum posset, studuit scire, quæ pertinent ad tale munus,
excusari à culpa, si ob ignorantiam varios errores &
in extremum causa causet, uti Busenbaum l. 4. c. 3. a. 1. cum Lugon. Bo-
et cum aliis docet.

Deducitur 2. Rusticum, qui non interrogavit, an sequen-
s dies esset dies jejunii vel festus, non excusari à pec-
cato, si animus illi dictaverat, esse interrogandum, uti com-
munitur dicitur Authores.

Gg 2

De-

Deducitur 3. Eum, qui accedit ad mulierem, dobitantem
num sit sua, non excusari ab Adulterio, si Mulier illa non
fuerit uxor illius, uti Bonac. d. 2. de peccq. 8. pu. 3. n. 24.
Vasq. Sanch. & alii docent.

§. VII.

PRINCIPIUM VII.

Non sunt facienda mala, ut eveniant bona.

Sensus.

Hoc est, non licet actionem ex natura sua illicitam esse
re velut medium ad bonum aliquem finem consequendum.

Authoritas.

Defumptum est ex S. Scriptura ad Rom. c. 13. & et
Super eo 4. de Usuris, illudque approbat & defendit Barbo
axiom. 141. n. 3. cum pluribus aliis.

Ratio.

Quia velle malum est absolute peccatum; atqui intentio
per quam aliquis actionem malam dirigit ad bonum finem
non impedit, quò minus verè adhuc dicatur velle talem
actionem malam, ergo nec impedit, quò minus peccet; peccare
autem semper est illicitum.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Non esse licitum adhibere Sortilegia
ut Fures cognoscantur, & per horum punitionem quietes
publicæ conservetur, uti ex cap. 2. de Sortileg. colligitur.

Deducitur 2. Non esse concessum, ut aliquis pro vitiis
terius redimenda usuras exerceat, uti in cap. Super eo 4.
usur. deciditur.

Deducitur 3. Non licere mendacium etiam minimum
committere; ut per illud mala gravissima à Regno quotiens
aut integro Mundo avertantur, uti in cap. Non arbitrat
22. q. 2. dicitur.